

Tieslietu ministrija

Intelektuālā īpašuma komercializācijas un pārvaldības sistēma Latvijas Republikā

15.06.2017.

Tieslietu ministrija

Intelektuālā īpašuma komercializācijas un pārvaldības sistēmas ietvars

2015.gada 1.aprīlī Ministru kabinets apstiprināja Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības un nodrošināšanas pamatnostādnes 2015.-2020.gadam

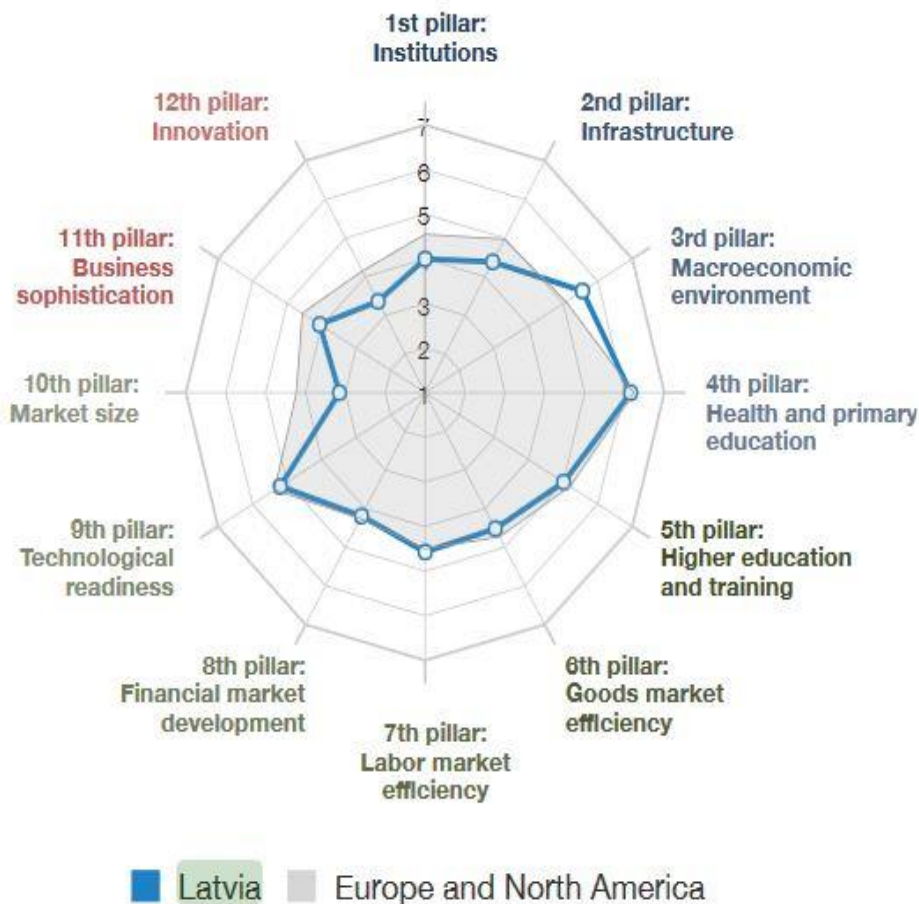
Pamatnostādnēs izvirzītie mērķi:

- Attīstīta izgudrotājdarbība
- Sabiedrības izpratnes par intelektuālā īpašuma (IĪ) tiesībām pilnveidošana
- Sakārtots normatīvais regulējums IĪ tiesību jomā
- Efektīva pirātisma novēršana un apkarošana internetā

Tieslietu ministrija

Globālās konkurētspējas indekss 2016.-2017. gadam

Latvija atrodas **49. vietā** no 138 valstīm (par 5 vietām zemāk, nekā 2015.-2016. gada ziņojumā)

Problemātiskākās sfēras:

- inovāciju attīstība
- biznesa vides kvalitāte

Tieslietu ministrija

Esošās aktivitātes IĪ sfēras attīstībai

Tieslietu ministrijas (Patentu valdes) īstenotās aktivitātes:

- **Patentmeklējums Latvijas patentu pieteikumiem** – nacionālo patentu kvalitātes uzlabošanai
- **Apmācības Baltijas Tehnoloģiju pārneses iestādēm** – pētniecības rezultātu komercializācijas kompetences attīstīšanai
- **Patentu administrācijas informācijas sistēmas (PAIS) izstrāde** – e-pakalpojumu attīstībai, publiski pieejamas informācijas veicināšanai

Tieslietu ministrija

Esošās aktivitātes IĪ sfēras attīstībai

Ekonomikas ministrijas (LIAA) īstenotās aktivitātes:

- **Tehnoloģiju pārneses programma** – jaunuzņēmumu atbalstam, uzņēmēju un zinātnisko ideju komercializācijai
 - **Kompetences centri** – pētījumu projektu finansēšanai (algas, materiāli, iekārtu noma, u.c.), nepieciešamās infrastruktūras izveidei (iekārtu iegāde)
- ▶ Minēto pasākumu sākotnējā ietekme uz IĪ sfēras attīstību **var tikt vērtēta 2018.gadā**, sagatavojot ziņojumu par Pamatnostādnēs paredzēto uzdevumu īstenošanu.

Tieslietu ministrija

Politikas iniciatīvas II sfēras uzlabošanai

- Izstrādāts **konceptuālā ziņojuma** «Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijas Republikā» projekts
- **Organizētas sanāksmes** ar augstāko izglītības iestāžu un tehnoloģiju pārneses centru pārstāvjiem, sabiedriskajām organizācijām un izgudrotājiem
- **Veiktas** komersantu, izgudrotāju un privātpersonu **aptaujas** par to skatījumu uz problēmām un vēlmēm attiecībā uz nepieciešamajiem uzlabojumiem II jomā

Tieslietu ministrija

Konstatētie faktori, kas kavē IĪ tiesību jomas attīstību un zinātnisko ideju komercializāciju

- **Nepietiekama sadarbība** starp valsts iestādēm, kas atbildīgas par IĪ tiesību īstenošanu, un **vienotas pieejas trūkums**
- **Vāja saikne** starp inovācijām un komercdarbību
- **Sabiedrības neinformētība** par IĪ jomas jautājumiem

Tieslietu ministrija

Priekšlikumi turpmākajai rīcībai (1)

- Izveidot **vienotu Intelektuālā īpašuma informācijas centru**, kas spētu sniegt informāciju komersantiem un sabiedrībai par visiem IĪ objektiem
- **Izveidot platformu**, kurā būtu pieejama informācija par izgudrotāju radītajiem inovāciju projektiem, kas ir pieejami komercializācijai, un komersantiem nepieciešamajiem tehnoloģiskajiem risinājumiem, kuru īstenošanā būtu nepieciešams izgudrotāju atbalsts

Tieslietu ministrija

Priekšlikumi turpmākajai rīcībai (2)

- Īstenot **tīklošanās pasākumus** pētniecisko izstrādņu autoru un potenciālo investoru sadarbības sekmēšanai (apmainīšanās ar idejām un informāciju, esošo vai nākotnes sadarbības projektu identificēšana, utt.)
- Veicināt informācijas un ideju apmaiņas (tīklošanās) iespējas **individuālajiem izgudrotājiem**, kuri nav piesaistīti zinātniskajiem institūtiem vai augstākās izglītības iestādēm

Tieslietu ministrija

Priekšlikumi turpmākajai rīcībai (3)

- **Stiprināt sadarbību** starp institūcijām, kas atbildīgas par IĪ tiesību īstenošanu (tiesām, policiju, prokuratūru, muitu), lai nodrošinātu šo iestāžu efektīvu un koordinētu darbību
- **Veicināt savstarpēji koordinētu politiku** inovāciju, komercializācijas un intelektuālā īpašuma jomās, nodrošinot komersantus un novatorus ar plašu informācijas loku, sākot ar ideju radīšanu, to attīstību un pieejamo valsts atbalstu, un beidzot ar IĪ tiesību iegūšanu, īstenošanu un to aizsardzību, kā arī sekmējot vienotu pieeju ar tehnoloģijas pārnesi saistītajos jautājumos

Tieslietu ministrija

Priekšlikumi turpmākajai rīcībai (4)

- **Pielīdzināt patentu**, kuram ir veikts patentmeklējums un par kuru ir saņemts rakstisks eksperta atzinums par izgudrojuma atbilstību patentspējas kritērijiem, zinātniskajai publikācijai
- **Novērst dublēšanos un apvienot Intelektuālā īpašuma padomi un ekspertu grupu** intelektuālā īpašuma jomā, lai nodrošinātu harmonizētu pieeju IĪ tiesību politikai un inovāciju politikai un mērķtiecīgu valsts atbalstu inovāciju kapacitātes celšanai

Tieslietu ministrija

Priekšlikumi turpmākajai rīcībai (5)

- **Celt sabiedrības izpratni** par IĪ jomu:
 - periodiskas **informatīvas kampaņas** par IĪ nozīmīgumu
 - **informatīvie materiāli** par IĪ pārkāpumu negatīvo ietekmi
 - **Apmācības** skolās un augstākās izglītības iestādēs par IĪ (atsevišķs kurss), tā radīšanu un komercializāciju
- **Standartizētu līgumu paraugu izveide** un bezmaksas pieejamība, lai efektīvāk komercializētu IĪ tiesības

Tieslietu ministrija

Nepieciešamā rīcība priekšlikumu īstenošanas uzsākšanai

- Atbilstoši Latvijas Pētniecības un inovācijas stratēģiskās padomes sēdē nolemtajam **papildināt konceptuālā ziņojuma** «Par intelektuālā īpašuma aizsardzības un pārvaldības sistēmu Latvijas Republikā» projektu

- Iesniegt to izskatīšanai **Ministru kabineta sēdē**

- Pēc apstiprināšanas Ministru kabinetā **uzsākt** konceptuālā ziņojumā ietvertu **pasākumu** intelektuālā īpašuma jomas attīstības veicināšanai **īstenošanu**

Tieslietu ministrija

Paldies par uzmanību!

2017. gada 15. jūnijā